
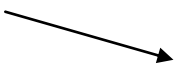
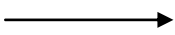
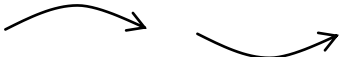

En vejledning i melodisk analyse

Når man foretager en analyse af en melodi, beskriver man med ord, hvorledes melodien er struktureret. Dette gøres med udgangspunkt i forskellige lag eller parametre, som det fremgår af nedenstående tjekliste. Det kan være en hjælp at bruge diverse klammer og stiplede linjer i selve noden, men den bliver let overtegnet, jo flere parametre, der skal beskrives. Desuden gør øvelsen netop ud på at sprogliggøre strukturen med anvendelse af de rigtige fagudtryk på en måde, som peger frem mod SRO og SRP-opgaverne, mod teoriprøven til skriftlig eksamen (blyantsprøven) samt mod den mundtlige eksamen i musikforståelse.

Melodik – tjekliste over analyseparametre

Taktart/tempo:	Hvad er taktarten, er der evt. taktartsskift? Er der temposkift (eller udsving – accelerando/rallentando)?
Toneart:	Hvilke fortegn? Start- og slutakkord Hviletoner, spec. sluttone
Toneforråd:	Skalatyper (dur, ren mol, melodisk/harmonisk mol, evt. kirketoneart) Benyttes bestemte skalaudsnit (f.eks. pentaton) Foretrukne intervalspring (f.eks. treklangsbyrddninger) Ambitus (omfang fra dybeste til højeste tone) Vendes der ofte tilbage til bestemt centraltone (evt. drejebvægelse, udsvingsmotiver)?
Rytmiik:	Fremherskende nodeværdier og rytmiske figurer (ensartet/varieret)
Kontur:	Hvordan er melodien "grafiske" forløb? Stigende: (opadgående skalaløb el. akkordbyrddning) Faldende: (nedadgående skalaløb el. akkordbyrddning) Flad: (mange gentagelsestoner) Bueformer:
Gentagelse:	Bliver bestemte tonekombinationer og rytmiske figurer gentaget? Sekvenser (gentagelse i nyt toneleje, f. ex. i sekundafstand) Imitation (varieret gentagelse)
Form/frasering:	En opdeling af det melodiske forløb i mindre bestanddele (jf. vejtrækning) Fraseopdelingen må inddrage alle ovenstående parametre – skal med andre ord være begrundet i ligheder og forskelle i forløbets enkeltfraser Det er praktisk at give fraserne bogstavbetegnelser (a1, a2, b, c etc.)

En grundig melodisk analyse af "My Way" kan for eksempel se således ud (de anvendte centrale analysebegreber er markeret med rødt):

Melodien står i 4/4 og i tonearten C-dur med brug af enkelte **skalafremmede** toner. Således bruges **ledetonen** f# i forhold til akkorden Gm i takt 9 og 18-19 og tonen c# som **akkordtone** i bidominanten A7 i t. 4-5.

Melodien forløber i 2 **formled** på 16 takter hver, A og B-stykket, og **storformen** er AABAB. Formleddene afsluttes begge af **grundtonen** c, som inden da kun bruges som **hviletone** et par steder, men harmoniseret af andre akkorder (Dm og Am). Melodien holdes derved "svævende" og uafsluttet indtil formleddets slutning.

Melodiens **ambitus** er relativt stor: en oktav + en st. sekst (fra **optakten** til **højtonen** e 6 takter før slut)

Optaktens opadgående spring (en sekst fra g til e) er et **centralt motiv**, som sammen med **drejefiguren** (fra 4-slaget i takt 1 til starttone i t. 2) udgør det centrale motivstof i A-stykket. I første **periode** (t. 1-4) kommer denne **frase** 4 gange i forskellige varianter og harmonisk belysning (C, Em/b, Gm6/Bb, A7). De skiftende akkorder gør, at forløbet ikke virker ensformigt. Anden og tredje periode (t. 5-8 og 9-12) er **varierede gentagelser** af første periode, men **sekvenseret** trinvist opad; dog således, at sekvenseringen vender og bliver nedadgående fra t. 10. Der tegnes dermed en **trinbaseret bueform** af **centraltonerne**: e (t. 1), f (t. 5), g (t. 9), f (t. 11), e (t. 13), g (t. 15) og c (t. 16).

Motivets **grundrytme** - halvnote med 3/8-optakt (f.eks. t. 1) videreføres i 2. periode. Optakterne varierer i form, men der tegnes igen en bueform af de centrale måltoner: g (t. 18-19), a (t. 20-21), c og h (t. 22-23), d (t. 24), c (t. 25-26), h (t. 27), hvorefter melodien lander på grundtonen c efter et sidste opadgående **tertsspring** til tonen d. Bueformen forlades altså med den opspændte slutning på 2 højtbeliggende lange toner d-e.

Man kan konkludere at melodien har et stærkt **enhedspræg** i kraft af det gentagne hovedmotiv, som i varieret skikkelse sendes på 2 lange "flyveture" (centraltonernes bueform) og ender triumferende selvsikkert på en højtbeliggende grundtone (jf. **titelordene**: "my way"), hvorefter turen gentages for hvert vers – et strukturelt symbol for tilværelsens op og nedture, som er tekstens primære anliggende.

Node, se næste side:

My Way

C. Francois/J. Revaux, 1968

1. And now the end is near, And so I
 2. Re - grets, I've had a few, But then a -

face the fi - nal cur - tain. My friend I'll say it
 gain too few to men - tion. I did what I had to

clear, I'll state my case, of which I'm cer - tain. I've lived
 do, And saw it through with - out ex - emp - tion. I planned

a life that's full I trav - elled each and ev' - ry high - way,
 each char - ted course, Each care - ful step a - long the by - way,

And more, much more than this, I did it my way.
 And more, much more than this, I did it my way.

way 3. Yes there were times, I'm sure you knew, When I bit
 off more than I could chew, But through it all, when there was
 doubt, I ate it up, and spit it out, I faced it
 all, and I stood tall, And did it my way.

396

WH 30349 SANGBOGEN 2

4. I've loved, I've loved and cried,
 I've had my fill, my share of losing.
 And now as tears subside,
 I find it all so amusing.
 To think I did all that,
 And may I say »not in a shy way,«
 Oh no, oh no not me,
 I did it my way.

5. For what is a man, what has he got,
 If not himself then he has not.
 To say the things he truly feels,
 And not the words of one who knows.
 The record shows, I took the blows,
 And did it my way.

Paul Anka, 1968

Oprindelig fransk titel »Comme d'Habitude«, Lanceret af Frank Sinatra

Trykt med tilladelse af Mørks Musikforlag.